

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

48-ше (3696) №,
2024 ий 29 ноябрь,
кугарня

0+

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Йоча газетым налаш кумылан лий

*Кандаш лаитык... Мо гын тушто?
Калыкмут, йомак да тушто,
Мыскара – чыла марла.
Сай сүрет да фотографий,
Шочмо верже – типографий.
Мо гын тиде? Кө пала?*

Чынак, йоча-влак, тиде «Ямде лий» газет. Савыктышын со-
держанийже почеламут кор-
нылаште ончыкталтын. Кажне
номерыште школ илыш, йоча-ша-
мычын пашашт да творчест-
вышт дене палдарена. Арня еда
түрлө рубриkyлан пöлеклалт-
ше странице-влакым ямдылена.
Ончыкыжымат лүмлö да уста
ен, чапланыше коллектив, кун-
демнан историйже, калыкын
илыш-йўлаж дене кылдалтше
материал-шамычым савыкташ
тўналына. Чыла тидым пален
налаш кумылан улыда гын, 2025
ийын икымше пелийжылан
«Ямде лий» газетлан шулдырак
ак дене возалтса.

*2-12 декабрьыште Россий мучко
подписчикын декадыже эртарал-
теш. Ак – 426 теңгеат 24 ыр. Ин-
декс – П4696.*

Морко районышто илыше да түр-
лö школышто тунемше-влак 400
утла экземпляр «Ямде лийым» на-
лыт. Теве 6-шо номеран Морко шко-
лышто тунемше Маша Цветникова
(**снимкыште**), йоча газетым лудын,
сылнымутлан шўмангын. Усталык-
шым почеламутым сылнын лудмо
конкурслаште терга, сенгыше-влак
радамышкат лектеш. Стелла Кузне-
цова, Кристина Русанова, Вероника
Петрова (**снимкыште**) 2-шо номеран
Морко школышто тунемыт, йоча
газет дене кылым кучат. «Ямде
лийым» уроклайте кучылтына,
марий калыкын тўвыраже, йўла-
же нерген пайдале материалым
лудына», – ойлат ўдыр-влак.

**Л.ГРИГОРЬЕВА.
М.СЕМЕНОВА ден
Е.СЕРГЕЕВАН фотошт.**

Пампалче-влак – Москошто

Ача-ава-влакын калыкле ассоциацийышт «Образований» нацпроект кышкарыште «Наш краеведческий музей. Перезагрузка 2024» проектым илышыш шынгара. Ты мероприятий радамыште икмынар онлайн-конкурс эртаралтын.

Йодмашым тўжем кокшўдў наре ен колтен. Марий Эл гыч Звенигово район 2-шо номеран Красногорский школышто тунемше ўдыр-влак ушненыт. Валерия Пакалина «#БЫЛО_СТАЛО_ТУТ в социальных сетях» II российысе еш флешмоблан Тихая гавань ер сер нерген видеом ямдылен. Ольга Сорочина

«Слово о Великой Отечественной войне» II российысе усталык конкурслан «Ботинок под номером 3209» почеламутым лудын, «Изи шўдыр» ансамблын участникше-шамыч «Маленькие рассказы о большой войне» ойлымашым каласкаленыт. Чыланат сеныше радамыш лектыныт (снимкыште). Тале пампалче-влякым Москошто саламланыт. Ёдыр-шамычлан шергакан пўлекым кучыктеныт: Валериялан – планшетым, молыжлан – power bank-ым.

О.МОШКИНА-МАЙКОВА.
А.ПАКАЛИНАН фотожо.

Увер

Нижний Новгородышто «Диво России» XI российысе фестиваль-конкурс иктешлалтын. Туризм дене кылдалтше 250 видеом акленыт. Марий Элын «Замок

Шереметева» проектше 3 тагасыште сенышыш лектын: «Культура и история» номинацийыште – 1-ше вер, «Видеоролики о туризме» да «Короткие рекламные ролики» тагаслаште – 2-шо вер.

Черетан сенымаш

Нижний Новгород олаште художественный гимнастике дене «Принцесса СUP» фестиваль шукерте огыл эртаралтын. Тушко Нижний Новгород, Бор, Арзамас, Йошкар-Ола, Кстово олала гыч участник-влак ушненыт. 4-ше номеран Медведево школышто 3-шо «Д» классыште тунемше Венера Ларионова 2015 ийыште шочшо ўдыр-шамыч коклаште икымше верым сенен налын. Тренерже – С.А.Арутюнян. Нуным снимкыште ужыда. Шокшын саламлена!

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.
Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

«Гринландия» авторский муро фестиваль кышкарыште «С чего начинается Родина» заочный конкурс эртаралтеш. Тидлан мурым, видеоклипым да социал роликым ямдылыман.

Йодмашым 30 март марте вучат. Кумданрак – grinlandia.ru сайтыште.

Йолташ-влак, йырда тўткын ончалза. Ала иктаж-кўлан польшы кўлеш? 3 декабрьыште «Щедрый вторник» поро кумылым ончыктыммо тўнямбал акцийыш ушныза да нунылан полшыза.

Кумда увер – givingtuesday.ru сайтыште.

Мастарлыкдам «Родная игрушка» российысе конкурсышто тергыза да модышда дене уло элым палдарыза. Йодмашым 14 февраль марте вучат. Тўрыс увер – igrushka.znanierussia.ru сайтыште.

Марий Элысе увер

«Движение Первых» толкын «Йолташлан У ий пўлек» акцийым увертарен. Ушнаш кумылан-вляклан кожыш сакым арврым шке гыч ыштыман але кевытыште налман да ты толкынын верысе пўлкашкыже намиен пуыман.

«Хранители русского языка» III российысе профессионал олимпиадын заочный йыжынже эртаралтын. Волжск оласе 4-ше номеран кыдалаш школышто тунуктышо С.А.Васильняк сенышыш лектын. 4-6 декабрьыште мастарлыкшым Тула олаште терга.

«Марий Элын идалькысе книгаже – 2024» XI республикысе конкурсыш 67 ен деч 261 йодмаш пурен. Сеныше-влякым 10 декабрьыште, Марий тиште кечын, палемдат.

У Арбаныште – у тукым

Йоча-влакын йўлышö шинчаштым ужаш мыланна эн шерге. Сандене ме, газет редакцийын пашаенже-влак, школлашке лектын, вашлиймашым эртарашак тыршена. Шукерте огыл Медведево районысо У Арбан школышто уна лийынна.

Ты тунемме төнеж 1959 ий гыч пашам ышта. Кызыт тушто 400 утла йоча тунемеш. Икшыве-шамыч, öрдыжкö кайыде, тыштак музыкальный да художественный мастарлыкштым вияндат. Ятыр кружок да спорт секций капкылым шуараш, уш-акылым пойдараш полшат. Школым М.В.Козырева (снимкыште) 18 ий моштен вуйлата. Шке пашаштым аклыше тунектышо-влак кўкшö

сенгымашке шуыт. Нунын кокла гыч иктыже – Л.А.Яндыганова. Тудо 4-ше «А» классым (снимкыште) туныкта. Школысо тоштерым вуйлата. Пеш чолга да чулым марий ўдырамаш. Школ тургым деч канен, марий тувырым урга да тўр дене сöрастара, марий курчак-шамычым ышта. Людмила Аркадьевна тунемшыже-шамычат писе да ум пален налаш тыршыше улыт. 28 ўдыр-рвезе гыч куд икшыве чыла «5»-лан тунемеш. Роман Смирновым поснак палемден кодыман. Вашлиймашым эртарыме годымат рвезе келге шинчымашан улмыжым ончыктен. Классыште марла сайын кутырышо йоча уке

гынат, «Ямде лий» газет нерген тўткын колыштыныт. Конкурслашке чолган ушненыт. Нунылан изирак пöлекым кучыктенна. Ўдыр-рвезе-влак газет редакцийышке сўретыштым, кўчык заметкыштым колташ кумыланьныт. Вашкылна пенгыдемеш манын ўшанена. У Арбанысе у тукым йоча газетлан у сыным пурташ полша манын шонена.

Меат пöлек деч посна кодын огынал. Л.А.Яндыганова ден библиотекарь Г.Ю.Соколова школ тоштерыште экскурсийым эртареныт. Поян тоштерым ужаш – пиал да куан. Тау тыланда!

Е.СЕРГЕЕВА.

Авторын фотожо-влак.

Мут – Бауман лицейыште медиаклассыште тунемшылан

Мо шергакан?

Йывыртен илаш мо кўлеш мылам? Эн ончыч, шкеже чыла вере шуаш тыршем. Кёрлинг дене кылым кучымаш капкылым веле огыл виянда, тыгак тўткö лияш да кўлеш годым чын иктешлымашым ышташ туныкта. Тылеч посна йырем улшо сн-шамыч йывырташ амалым пуат. Нунын поро кумылышт, чоным почын мутланымышт да полшаш эре ямде улмышт илыш вийым сшарат. Мый ўшанем, тыгай вашкыл пенгыде лийшаш. Порылык пўтын илышым вашгалтен кертеш.

Мый эре ум пален налаш тыршем, уш-акылем вияндем, спортышто, илышыште ончылно лияш кумыл уло. Тыгодым йолташ-влак дене келшымашым да порылыкым эн ончыко шындем.

Михаил КОСТЮХИН.

Тау чылалан

Аван кечыжлан пöлеклалтше концертым школышто ончыктенна (снимкыште). Калык ятыр погынен. Ўдыр-рвезе-влак муру ден куштымашым, почеламутым ямдыленыт. Шымше классыште тунемше-шамыч «Аваем» мурым СВО-што улшо сарзе-влакын ава ден коваштан пöлекленыт. Ялысе тўвыра пöрт пашаен-шамычат

пайремышке ушненыт. Йоча-влак аваштан шке гыч ыштыме пашаштым, мотор сўретыштым кучыктеныт, туныктышо коллектив – пеледыш аршашым. Концерт чылалан келшен. Ава, кова-влак таум ойленыт.

Софья АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Эгерсола.

Фотом школ архив гыч налме.

Лум лумеш

Мый эрден кынелынам
 Да окнаш ончалынам.
 Мо тыгае? Чылт ормаш:
 Йылтак ошо йырымваш.
 Лум кава гычын велеш,
 Мардеж дене йыр пөрдеш.
 Эркын мландышке вола.
 Копашкем кучем – шула.

София ПЕТУХОВА.
 Кужэгер, Шүдымарий.

Йөратыме пагыт

Мыланем теле тўналтыш по-
 нак келша. Икымше лум йырем
 пөрдеш гын, чонлан куанлын
 да ласкан чучеш. Тудо вашкыде
 чонештылеш да уремым, пөртүм,
 пушенге-влакым леведеш. Йы-
 рым-йыр вигак яндарештеш, вол-
 гыдо лиеш. Уремыште шуқырак
 лийме да ты моторлыкым ончымо
 шуэш. Юзо пайремын, У ийын,
 толмыжо шижалтеш.

Кира ИВАНОВА.
 Морко, Эгерсола.

Чоя шыже

Шыже кече пеш чоя,
 Түрлө түс ден модылда.
 Лышташлажым чиялта,
 А вара велаш кўшта.

Йөрата койышланаш,
 Йўрым мландымбак шаваш.
 Кечым пыл ден петыра,
 Кандым сур ден чиялта.

Йўштым унала конда,
 Мландым утыр кылмыкта.
 Сур кава гыч лум велеш,
 Шөртнө мландым леведеш.

Мланде лум ден петырна,
 Уло тўняжат мала.
 Теле угычын толеш,
 Шыжылан мучаш, коеш.

Ксения БУТЕНИНА.
 Морко, Эгерсола.

«Светлячок» – чодыран йолташыже

Чодырам аралымаште, экологи
 йодышлам рашемдымаште,
 самырык тукумлан ончыкы-
 лык профессионалым ойырымаште
 школ лесничестве-влак кугу
 польшым пуат. Марий Эл Рес-
 публикыште 63 школ лесничест-
 ве уло. Иктыже – Медведево
 район Шойбулак школ пелен.
 Тудо 1999 ийыште йоча-влакым
 икымше гана иквереш чумы-
 рен. Биологийым туныктышо
 Н.Д.Охотина икымше вуйла-
 тыше лийын. Тыгак Пелэгер
 чодыра участкын специалист-
 ше В.Е.Плотников польшка-
 лен. Кызыт школ лесничест-
 вым Т.В.Тихомирова вуйлата.
 Тушто паша шолеш. «Светля-
 чок» команде кажне ийын түр-
 лө конкурсышто да слётшыто
 вийжым терга, чўккыдын
 сенгышыш лектеш. Теве теният
 школ лесничестве-влакын ре-
 гион кокласе слётшытышт эн

виян команде семын палемдал-
 тын (снимкыште).

Школ лесничествыш кошт-
 шо ўдыр-рвезе-влак түрлө па-
 шам шуктат: чодырам аралаш
 полшат, тунемме да шымлыме
 сомыллан шўман улыт, воктен
 улшо ен-шамычлан умылтарат.
 Пўртүсым шымлаш чыла йөн
 уло. Шанче пашам возымаште
 кугу польшым Юлтех универ-
 ситетын пашаенже-влак пуат.
 Тыгак Йошкар-Ола пеленысе
 лесничестве да Рослесинфоргын
 Марий Эл Республикысе фили-
 алже дене пентгыде кылым кучат.

Шойбулак школ лесничестве
 пўртүсым пагалыше да арален
 моштышо йоча-влакым кушта.
 Республикысе кажне школышто
 тыгай паша шукталтеш гын, ма-
 рий чодырана эшеат чот тўзлана.

Е.СЕРГЕЕВА.
 Фотом Йоча экологий да биологий
 рўдерын архивше гыч налме.

Кроссворд

Теле кайык

1. Тўням кына түс дене ужеш.
2. Йўдым сонарлыше кайык.
3. Опкын гай коч-
каш йөрата.
4. Нерже азырла коеш.
5. Йылгыжше ўзгарым пога.
6. Тўрлө йўкым онгарен кертеш.
7. Тиде кайыкым индырымылан
ожно кугу штрафым тўлыктеныт.
8. Кужу йылман кайык.
9. Воштончышышто шкенжым
пален налеш.
10. Йошкар вуян пөрткайык.
11. Кайыклан телым кугу
польшым пуа.

Е.КУРАСЕВА ямдылен.

Курчак тўняште

Йоча изиж годсек модыш коклаште ила. Ёдыр-влаклан курчак утларак келша. Тудо эн тошто модышлан шотлалтеш. Икымше курчакым Египетыште муыныт. Тудлан 30 тўжем ий утла. Курчакым мамонтын луж гыч ыштеныт. Кажне калыкын шке курчакше лийын, кажнын шке койыш-шоктышыжо, историйже, лўмжў улмаш. Марий яллаште йоча-влак пупашкар дене модыныт. Тудо аралтышлан шотлалтын, сандене тыгай курчакым чурий деч посна ыштеныт. «Кў курчак дене ок мод, тудо пиалым ок пале», – руш калыкмут ойла. Курчак йочам лыпландара, эмла, куандара. Йоча модмыж годым кугыен-влакын койышыштым ончыкта.

Лаштыкым Медведево посёлкысо 6-шо номеран «Онгыр» йочам виягдыме рўдерын кугурак воспитательже Ольга Валерьевна КАЗАНЦЕВА ямдылен.

Шола велне сўретым ончен, пурла могырышто сўретым чиялте.

Айста модына

Шерым погена

Тиде модыш 2-3 ияш йоча-влаклан келшен толеш. Ныл тўрлў тўсан кагаз гыч курчакым пўчкын лукман. Тыгаяк тўсан ате петыртыш-влакым, шнурок-шамычым ямдылыман. Ате петыртышеш рожым ыштыман. Икшыве-влак курчакын тўшылан келшыше шнурокым, ате петыртыш-шамычым ойырат. Курчаклан шерым ямдылат. Модын, йочан парняже-влак лывыргат, виягныт. Тўсым ойыркалаш тунемеш. Тўткў лияш да пашам мучаш марте ышташ кумылангеш.

Палаш онай

Матрёшко

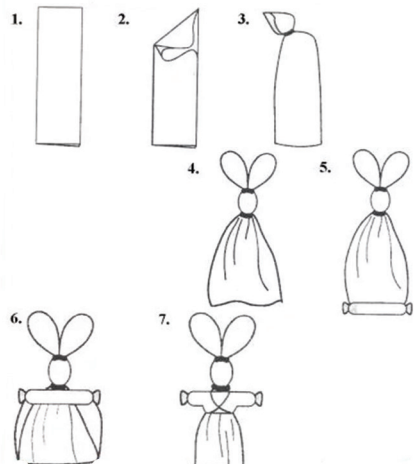
Матрёшко – пу гыч ыштыме курчак, Российын символжылан шотлалтеш. Икымше тыгай курчакым 1890 ийыште ыштеныт. Матрёна лўм дене кылдалтын. Латынь йылме гыч «ешын аваже» манын кусаралтеш.

- Матрёшкын шочмо верже – Моско ола.
- Икымше курчак кандаш матрёшкан лийын.
- Эн кугу матрёшко ешым Семёнов олаште кельштареныт. Ик метран курчакыш 72 фигур пурен.
- Маке пырче гай эн изи матрёшко Томскышто, славян мифологий тоштерыште, верланен.
- Российыште матрёшкылан пўлеклалтше куд тоштер пашам ышта.

Парня модыш

Сўретым ончен, парняш чиктыме меран-курчакым 5-6 ияш йоча-влак дене ышташ лиеш. Тидлан куэм да шўрткў кўлыт.

Ожно тыгай модышым 3 ияш йочалан ыштен пуэныт. Курчак эре йоча пелен лийын, парняшкыже чиен кертын.

Ёдыр-влаклан кўсеныштым муаш полшыза.

Тушто-ваак

- ◀ Тувырым чия, кочкаш ок йод, Поро кумылан, мутым колыштеш.
- ◀ Омыжо ок шу йўршеш, Пыштем – кынелеш уэш. Шога да лўнгалтеш, Мо гын тиде, кў пала?
- ◀ Улыт тўрлў кугытан, Сынышт веле ик тўсан. Икте-весешке шыгат, Лиеш модыш ...

Яра верышке келшыше матрёшкым шындаыза.

Сыльне, кечан шыже кечын Коля йолташыж дек унала каяш лектын. Кудалеш, куда леш, пүртүсын моторлыкшы мат ок шеклане. Лач түрлө түсан лышташ шинчажым йымыктара. Чот вашка, ятыр уверым намиен шуктынеже. Шижынат ок шукто – удыр рожыш шунгалтеш.

– Ой, ой, утарыза! Нимат ом уж! – уло йүкын кычкыра.

– Мо гын тушто коштеш?! – өреш Удыр.

Упшынчеш да ойла:

– А-а, умылышым, умылышым. Коля улат!

– Коля, Коля, Коля улам, – ту-

тынен-тутынен, чытырен-чытырен вашешта.

– Сай, сай. Мый дечем куштылгынын от кай.

– Мый моткоч вашкем, колто мыйым, сөрвалем. Йолташемлан уверым нангаем.

– Уке, тыглай ом колто. Кум йодышемлан вашештет гын, кает. Лекташат полишем, – ойла Удыр.

– Йөра-а тугеже, – кугун шүлалта Коля.

– Колышт, икымше йодышем тыгай. Шыжым лышташ-влак молан йогат?

– Ом пале, – шортеш Коля.

– Йөра, умылтарем. Шыже велеш лышташыште шуко пайдале да аяр вещества-влак погынат. Пушеңге пайдажым шканже налеш, а аярже деч лышташым йоктарен утла. Вес амалат уло. Мланде йымалне вүд кылма да пушеңге вожыш ок логал. А лышташ гыч шыжымат кеңежымсе семынак шуко вүд пуча. Пушеңге, кошкаш огыл маньын, лышташыжым йоктара.

– Могай онай улмаш. Пален омыл. Йолташем дек миен шуамат, тудланат каласкалем, – йывыртен вашешта Коля.

– Йөра, тиде йодыш йöсырак yle. Нимат огыл. Кокмышо йодыш куштылгырак лиеш. Шыже

велеш кайык-влак мемнан деч молан чоңештат?

Кузе шонет?

– Очыни, кочкашыш т уке. Эшежым йүштö.

– Чын, кер-тат! Кумшо йодышем кодо. Туштым туштем. Че-вер мундыра уки мучаште кеча.

– Олма? – öрынрак вашешта Коля.

– Чын, олма! – Саламлем тыйым! Уи-акылет пүсö. Ынде мый лекташет полишем.

Удыр Колялан кужу тошкалтышыжым шуялта. Коля писын-писын күза. Вашкымыж дене тебе уэш мөнгеш шунгалтеш.

Мланде йымач Удыр кычкыра:

– Тетла нигунам ит вашке, вашке паша важык кая!

– Тау, Удыр!

Тылеч вара Коля нер йымакше тütкын онча, ок вашке. Йолташыж дек миен шуын, тудланат пайдале ой-кагашым пуа.

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран Морко школ. Э.Ямбаршеван сүретше-влак.

Палаш онай

Түрлө түсан Россий

Йомак – калыкын ик эн кугу поянлыкше. Тиде шонымаш денак «Гора самоцветов» проект шочын. Тудын кышкарыште Российыште ятыр калык йомак мультфильмыш савырнен. Марий калыкын фольклоржымат öрдыжеш коден огытыл. Режиссёр Андрей Кузнецов «Шанче маска» мультфильмым ямдылен.

Кугыжа ўдыржым марлан пуаш шонен пыштен улмаш. Каче-влаклан шкешотан модышым темлен: нуно ўдырым кугу полатыште мушаш улыт. Молан марий пöрсьен маскала кояш төча? Тидын нерген шка-ланда пален налаш темлем.

Чыве, Агытан да Пырыс

Иленыт улмаш Чыве, Агытан да Пырыс. Икана илемышкышт Пире толын лектын. Йолташ-влак ужын шуктеныт да шылын шинчыныт. А Пирын нерүпшыжö писе улмаш: кушко шылмыштым шижын. Эн ончыч Чыве могырыш төрштен. Тудыжо, шулдыржым шаралтен, вараaksimла веле койын чоңештен. Пире Агытаным покташ тўналын – кучен кертын огыл. Пырыс почеш кудалыштын ноен пытен. Пире шыдешкен, шўлештын веле. Тиде жапыште кум йолташ Пире ўмбаке төрштен. Агытан почшо гыч чўнгалын,

Чыве – вуйжо гыч. А пырыс кашым удырен пытарен. Пире лўдмыж дене, урмыжын-урмыжын, тораш кудалын.

Кум йолташ куанен, ваш-ваш польшкален илаш товатлен. Вес кечын адак азап! Ала-кушеч Рывыж толын лектын. Кум йолташ рўжге ваштареш шогалын. Рывыж чот лўдын, чытырен-чытырен тораш кудалын.

Рывыж ден Пире кум йолташ нерген чодыраште чыла-лан каласкаленыт. Тылеч вара нунын деч чылан лўдыныт. Порылыкым, йолташ-влакын тўшка вийыштым нимо ок сене.

**Максим СТЕПАНОВ.
Морко, Унчо.**

Звенигово район Эсмекпляк школышто 1-ше классыште тунемше-влак (снимкыште) «Ямде лий» газетым лудаш йоратат. Кажне лаштыкшым шергалын лектыт. Ребус, кроссворд, түрлө модыш ден задаче-шамыч нунылан утла-

рак келшат. Шке коклаштышт кӧ писынрак вашмутым пуэн кертме шотышто танасат. Йоча газетым йолташыштан шотлат. Садланак вес ийланат подпискым ышташ вашкат.

Л.МАКСИМОВАН фотожо.

Кайык пазар

Тений ош лум мландым ноябрь мучашыште леведе. Кайык-влакым чаманен, эрдене эрак уремыш лектын, кормушкым сакалышым. Шуко жапатыш эрте, изи кочмыверышт йыр шулдыран йолташ-влак пуйто пазарым почыч. Чогыматат, вычыматылыт, тышкыла-тушкыла чонештылыт. Мыйже кузе йывыргышым! Ынде кажне эрдене кочкышым оптем да, куанен, окна гыч эскерем.

Йоча-влак, те кормушкым ямдыленда? Уке гын, вашкыза! Йолташ-шамычлан полшыман.

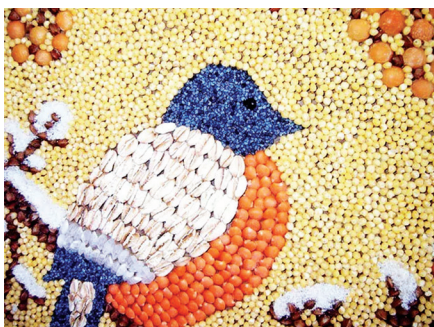
Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Мастар кид

Шүрашан пӧлек

Түрлө шүрашым кучылтын, мотор аппликацийым ышташ лишеш. Сүретым ончен, оршым кельштарыза. Тидлан кўлыт: пенгыде кагаз, түрлө шүраш, клей, кистычке, түрлө тўсан чия.

Эн ончыч келшыше сүретым ойырыман. Вара могай шүраш кўлым рашемдыман. Кўлеш гын, түрлө тўсан чия дене чиялтыман. Чыла ямдылымеке, келшыше сүретыш клейым йыгыман. Ёмбакыже шүрашым опыман. Эн ончыч кугурак шүраш гыч тўналман, мучашлан тыгыдым шаваш лишеш. Южо шүрашым аппликаций ямде лиймеке чиялтыман.

Йолташ

Мыйын Ксюша лўман йолташем уло. Тудлан – кандаш ий. Ме изинек келшена. Молан, шонеда? Эн ондак: лўмна икгай. Кокымшо: койыш-шоктышна иктўрлө. Кеч-кунамат ваш-ваш полшаш ямде улына. Кумшо: парт коклаштат йыгыре шинчена. Сандене эре пырля лияш тыршена. Мемнан келшымашна пенгыде.

Ксения БОГОЛЮБОВА.
Морко, Коркатово.

Палаш онай

Китай пуншоптыр

Киви – пайдале витаминлан поян емыж-саска. Кызыт тудым кевытлаште ужалат. А курым ончыч Китайыште веле муаш лийын. 1904 ийыште емыж У Зеландийыш логалын. Тунамак активидий кучкылын саскажым кивиманын лўмденит. Тўжвач ончымаште киви кайыкла коймыжлан кӧра тыгай лўман лийын. Тудым тыгак «китай пуншоптыр» манит.

Синквейн

Йолташ
Ныжыл, поро.
Полша, туныкта, пагала.
Мыйын эн лишыл енем.
Ўшан.

Даша ОЛЮНИНА.
Советский, Орша.

ТЕЛЕ		ДЕКАБРЬ	
4	СР 18:00	МИЗАНТРОП Триллер	А. Житовский На русском языке
5	ИЗ 18:00	ДЯДЯ ВАНЯ Экранизация пьесы	А. Чехов 2 ч.
8	ВС 11:00	ВОЛШЕБНАЯ ЛАМПА АЛАДИНА Музыкальная сказка	А. Чупин 1 ч. 10 м.
19	ИЗ 18:00	И БРАТЯМАШ ДА КӧГӧРЧЕН-ВЛАК Классика	В. Гуркин /Любовь и трубки/ 2 ч. 30 м.
29	РШ 16:00	У ИЙ КАСТЕН КАКШАН ВОКТЕН Концерт	/В новогоднюю ночь у Кокаши/
30	ШЧ 16:00	У ИЙ КАСТЕН КАКШАН ВОКТЕН Концерт	/В новогоднюю ночь у Кокаши/
НОВОГОДИНЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ ДЛЯ ВСЕЙ СЕМЬИ			
23	ПН 10:00	ЛЕСНАЯ СКАЗКА Новогодняя история	В. Домрочев + Новогоднее представление у Ёлки 50 м.
24	ВТ 10:00	ЛЕСНАЯ СКАЗКА Новогодняя история	В. Домрочев + Новогоднее представление у Ёлки 50 м.
25	СР 12:00	ЛЕСНАЯ СКАЗКА Новогодняя история	В. Домрочев + Новогоднее представление у Ёлки 50 м.
26	ЧТ 10:00	ЛЕСНАЯ СКАЗКА Новогодняя история	В. Домрочев + Новогоднее представление у Ёлки 50 м.
26	ЧТ 13:00	ЛЕСНАЯ СКАЗКА Новогодняя история	В. Домрочев + Новогоднее представление у Ёлки 50 м.

Рекламе.

0+

Марий Эл Республикасые «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикасые Тўвыра, печат да калык-влакын пашаш шотышто министерстве, Марий Эл Республикасые «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикасые «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо порт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикасые Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуйымо жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертят. Серыш-влак мӧнгеш огыт колпалт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdელი>
yamde_lii@mail.ru
yamdელი@mediamari.ru
(автор-влакнан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пуйымо.

У конкурс

Милана ИЛ'ИНА.
Кужэнер, Шорсола.

Пеледыш-влакым келшы-
ше ўмылышт дене ушыза.

Почеламут корнылам
лудын, авторжым палыза.

Кувак-кугызак илалыт,
Пеш поянак улдалыт.

* * *

Мом тый малет, пошкудем?
Кынелшаш ыле, родем!

* * *

Мемнан дечын мўндырнў,
Кече шичмаш вельште...

* * *

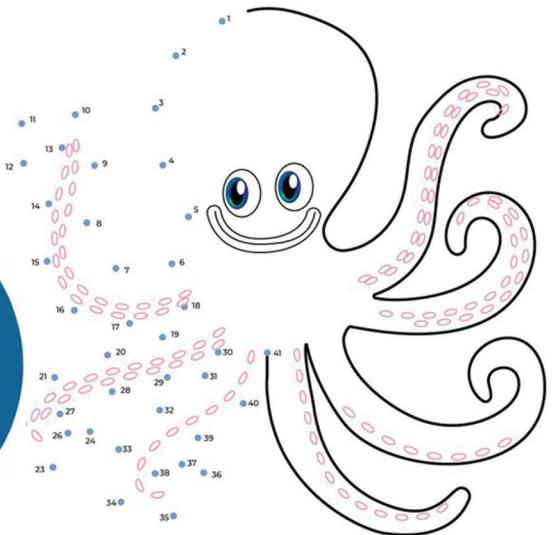
Эртал кая ик кече,
Эртал кая вес кече.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Тушто

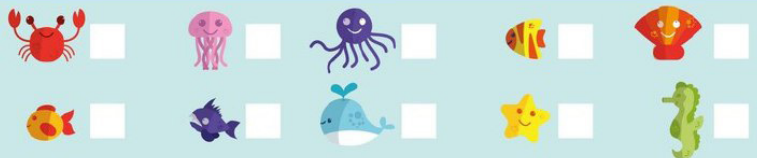
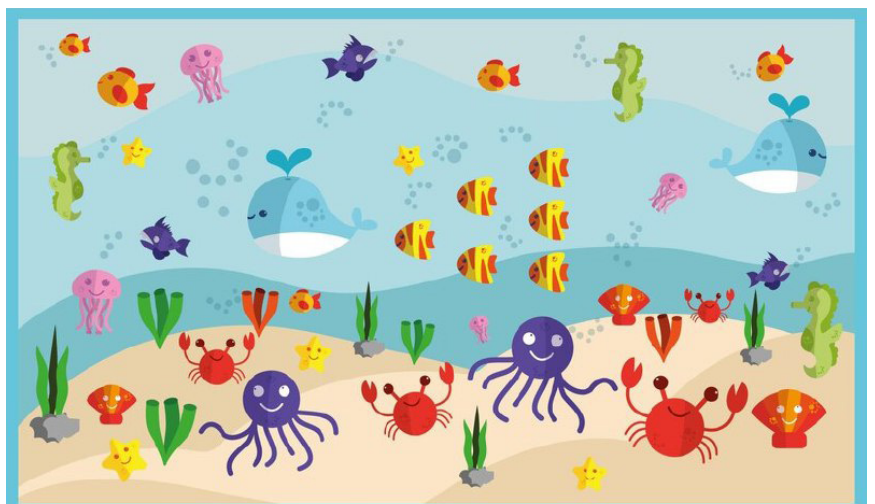
Пасужо висыдыме, шорыкшо
шотлыдымо, кўтўчыжў икте.

Шола вельсе
сўретым ончен, пурла
могырышто цифр-
влакым ушыза
да чиялыза.

Дарина ден
Арина ЯКОВЛЕВАМЫТ.
1-ше номеран Морко школ.

Шотлыза.

Марьяна САМОЙЛОВА.
Кужэнер, Йырмарий.